

عرفان اسلامی پیام آور صلح

حجت الله جوانی

دانشیار گروه ادیان و عرفان، دانشگاه الزهراء(س)

چکیده

عرفان و صلح چه نسبتی دارند؟ آیا آموزه های عرفان اسلامی صرفا به کار خلوت نشینی می آید؟ آیا تجربه های زیسته عارفان مسلمان می تواند به ایجاد صلح و آرامش بین انسان ها و جوامع مدد رسانند؟ آیا می توان با بیان و ترویج و تبیین اندیشه های عرفانی، ظرفیت های صلح بین پیروان ادیان را ایجاد و تحقق بخشید؟ کدام آموزه های عرفان اسلامی می تواند به رواج صلح در بین انسانها فارغ از رنگ و نژاد و ملیت و مذهب مساعدت نماید؟ جنبش نظری و اجتماعی و عملی تصوف و عرفان در تاریخ جوامع اسلامی به طور عمومی کارکرد مثبت و قابل اعتنایی در زمینه ایجاد صلح داشته است. آموزه های اساسی معرفتی و عملی عرفان و تصوف اسلامی نظیر، خطا بخشی و خطا پوشی، مدارا، صبر، شفقت بر خلق، تحمل رنج ها به منزله ریاضت، حسن خلق و خوی، کلام آراسته، ادب، مسالمت جویی و آشتی طلبی موجب ایجاد صلح بین اقوام و ملل هستند. بنابراین این دستگاه عرفان نظری و دستگاه عرفان عملی دارای ظرفیت های صلح آفرین است. برکت تصوف و عرفان اسلامی، برکت بخش و حرکت آفرین معنوی است و با اعطای بینش و بصیرت معنوی به انسان ها، آنان را از مجادلات هفتاد و دو ملتی نجات می بخشد و بر منهج و سیره محمدی که مبتنی بر "انک لعلی خلق عظیم" است قویم نگاه می دارد. عرفان مروج آموزه انسان دوستی است و از لوازم اساسی این انسان دوستی، ترویج صلح و مدارا و شفقت بر انسانها است. معارف و شیوه ها و راهکارهای عرفان و تصوف اسلامی در تاریخ و ادبیات و مکتوبات عرفانها نهان است و نیاز به طرح و بررسی مجدد دارد.

واژگان کلیدی: عرفان، صلح، تجربه عرفانی، مدارا